

Eşya Taşıma Sözleşmelerinde Sorumluluk Uygulaması (ulusal-uluslararası)

Dr. Turkey Özdemir

İ.Ü. Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi

Öğretim Üyesi

SUNUM PLANI

- Genel Olarak sorumluluk,
- Haksız fiil ve sözleşmeye aykırılık
- Zayi ve hasar kavramlar
- 1- TTK 4.Kitap Hükümlerinde m.875-893
- 2- Milletlerarası Özel Hukuk ve Taşıma
- 3-CMR m.17 - 29
- 4- MONTREAL Konvansiyonu m.17-37
- 5- Deniz Taşımalarında TTK m.1178-1192
- 6- COTIF-CIM m.23-41

Sorumluluk ve Sebepleri

- -Den sorumluluk
- Hukuk düzeninin öngördüğü kurallara aykırılık
- Haksız fiil
- Sözleşmelere aykırılık
- İle sorumluluk
- Konu ile sınırlama
- Borcun miktar itibarı ile sınırlanması

Kusurun Sorumlulukta Rolü

- Kusur sorumluluğu (kasıt, pervasızlık, zarar meydana gelme bilinci)
- Kusursuz sorumluluk (hiçbir isnat olmaması ve özensizlik)
- Kusuru veya Kusursuzluğu İspat
- Ağırlaştırılmış kusur sorumluluğu, Kusursuz sorumluluğa yaklaşma-hava taşıma

1- TTK'da Sorumluluk sebepleri

- Sözleşmeyi hiç ifa etmeme
- Çerçeve sözleşme varlığı halinde durum
- Sözleşmenin ifası sürecinde vaki zarar sebepleri
m.875
- Zayi-tam zayi-kısmi zayi
- Hasar- tam hasar-kısmi hasar
- Gecikme ve gecikme zararları-gecikme cezası?

4- Sorumlular

- Sorumlu kavramı
- Asıl sorumlu, nihai sorumlu kavramları,
- Halefiyet ve rücu
- Yardımcı ve adamların sorumluluğu
- Fiili taşıyıcıların sorumluluğu
- Eşya sigortacısı ve sorumluluk sigortacıları
- Taşıma işleri organizatörleri ve taşıma işleri komisyoncuları

b- gecikmede zayi karinesi-özel sorumluluk -874

- Taşıma süresi (m.873)
- Zayi karinesi (m.874)
- Eşya, taşıma süresini izleyen yirmi gün içinde teslim edilmezse, hak sahibi ona zayi olmuş gözüyle bakabilir. Sınır ötesi taşımalarda bu süre otuz gündür.
- Hak sahibi, eşyanın zıyaı dolayısıyla tazminat alırsa, bunun ödenmesi sırasında, eşyanın daha sonra bulunması hâlinde, derhâl kendisine haber verilmesini isteyebilir.

- Hak sahibi, eşyanın bulunduğu haberini aldıktan itibaren otuz gün içinde, gerektiğinde giderler indirilmek suretiyle, tazminatı geri ödeyerek eşyanın kendisine teslimini isteyebilir. Taşıma ücretini ödeme yükümlülüğü ile tazminat hakkı saklıdır.
- Eşya, tazminatın ödenmesinden sonra bulunmuşsa, hak sahibi bundan haberdar edilmesini istemediği veya bulunma haberinden sonra eşyanın teslimine ilişkin istem hakkını ileri sürmediği durumlarda, taşıyıcı, eşya üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilir. (m.874)

Sorumluluktan Kurtulma

- Taşıyıcının m.876-m.878 hükümlerine göre kurtulması
- En yüksek taşıyıcı özeni-objektif özen-m.876
- Subjektif özen kavramı ve özen yükümlükleri
- Her türlü özen-m.875/3
- Navlun sözleşmelerinde genel kurtulma
- Hava taşımada kurtuluş imkanı
- CMR – CIM ve TTK benzerliği...

Sorumluluktan kurtulma imkanları

- Araç arızası ve kiraya verenin kusuru ile kurtulma mümkün değildir (m.877)
- Olası sorumsuzluk halleri (m.878)
 - 1. Sözleşmeye veya teamüle uygun olarak üstü açık aracın kullanılması veya eşyanın güverteye yüklenmesi (m. 878/1-a).
 - 2. Eşyanın gönderen tarafından yetersiz ambalajlanması (m. 878/1-b).
 - 3. Eşyanın gönderen/gönderilen tarafından işleme tabi tutulması (yüklenmesi, boşaltılması) (m. 878/1-c)

- 4. *Eşyanın doğal özelliği* (kırılma, paslanma, bozulma, kuruma, sızma, olağan fire verme gibi...) (m. 878/1-d).
- 5. Paketlerin gönderen tarafından *yetersiz etiketlenmesi* (m. 878/1-e)
- 6. *Canlı hayvan taşınması* (m. 878/1-f)
- 7. Gümrük Kanunu ile diğer kanun ve düzenlemelerde yer alan hükümler uyarınca taşıyıcının sorumluluktan kurtulmasını *haklı gösteren sebepler* (m. 878/1-g).

Yardımcılar, adamlar ve alt taşıyıcıların kusuru

- Taşıyıcı;
- a) Kendi adamlarının,
- b) Taşımanın yerine getirilmesi için yararlandığı kişilerin,
- görevlerini yerine getirmeleri sırasındaki fiil ve ihmallerinden, kendi fiil ve ihmali gibi sorumludur.(m.879)

Tazminatın Hesaplanması-m.880

- Gecikilen günler-süre
- Zayi miktarı
- Hasarlı miktar
- Çıkış yeri değeri - varma yeri değeri ayrımı

Sınırlı Sorumlu Tazminat

- Gecikmede 3 Kat navlun ile sınırlı + navlun orantılı düşer
- Zayi ve hasarda brüt kg başına 8,33 SDR
- 19 SDR Montreal, gecikmede dahi...
- 17 SDR CIM kuralları
- 2 SDR-666,67 SDR deniz taşıma kuralları

EKLENECEK GİDERLER

- 1.TAŞIMA ÜCRETİ
- 2.TAŞIMAYLA İLGİLİ VERGİ VE RESİMLER
- 3.TAŞIMAYLA İLGİLİ DİĞER MASRAFLAR
- Taşıyıcı zıya veya hasardan sorumlu olduğu takdirde, m. 880-882 uyarınca ödemesi gereken miktar yanında, yan tarafta yer alan giderler de eklenmektedir. Bunun sonucunda taşıyıcının “tazminat borcu” tam olarak hesaplanmış olur.
- Hasar halinde, yukarıdaki giderlerin eklenmesi m. 880/2’ye göre tespit edilecek (eşyanın hasarlı değeri ile hasarsız değeri arasındaki) orana göre yapılır.

Sözleşme dışı talepler-m.885

- 3.kişilerin talepleri
- 3.kişinin onay vermesi
- 3.kişinin taşıma öncesi zilyetlik kaybı

Sınırsız Sorumluluk – m.886

- Kasıt, pervasızlık,
- Zarar meydana gelme bilinci
- M.879 atfı ile sınırlamadan yararlanamayacaklar
- Doğrudan zararları aşan dolaylı zararların tazmin edilmesi hususu.
- CMR-Lahey/Vsiby-CIM hükümlerine karşın Montreal Konv. hükümlerinde farklılaşma

Müterafik kusur

- Sınırlı veya sınırsız sorumluluk ayırımı yapılmaksızın,
- TTK m.875/2
- CMR m.17/5
- TBK m.52
- Açık taşıttan hırsızlık, işletme-taşıma güvenliği, yükün niteliği-yükleme, yükün niteliği-nitelik taahhüdü ve benzeri örnekler

2- Milletlerarası Özel Hukuk ve Taşıma

- 5718 sayılı MÖHUK
- 1.madde- Yabancılık Unsuru
- Yabancılık unsuru taşıyan özel hukuka ilişkin işlem ve ilişkilerde uygulanacak hukuk, Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisi, yabancı kararların tanınması ve tenfizi bu Kanunla düzenlenmiştir.
- Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu milletlerarası sözleşme hükümleri saklıdır.

MÖHUK-m.21

- (1) Taşınırılar ve taşınmazlar üzerindeki mülkiyet hakkı ve diğer aynî haklar, işlem anında malların bulunduğu ülke hukukuna tâbidir.
- (2) Taşınmakta olan mallar üzerindeki aynî haklara varma yeri hukuku uygulanır.
- (3) Yer değişikliği hâlinde henüz kazanılmamış aynî haklar malın son bulunduğu ülke hukukuna tâbidir.

MÖHUK m.22

- (1) Hava, deniz ve raylı taşıma araçları üzerindeki aynî haklar, menşe ülke hukukuna tâbidir.
- (2) Menşe ülke, hava ve deniz taşıma araçlarında aynî hakların tescil edildiği sicil yeri, deniz taşıma araçlarında bu sicil yeri yoksa bağlama limanı, raylı taşıma araçlarında ruhsat yeridir.

MÖHUK m.29- Taşıma Sözleşmelerinde Uygulanacak Hukuk

- (1) Eşyanın taşınmasına ilişkin sözleşmeler tarafların seçtikleri hukuka tâbidir.
- (2) Tarafların hukuk seçimi yapmamış olmaları hâlinde, sözleşmenin kuruluşu sırasında taşıyıcının esas işyerinin bulunduğu ülke aynı zamanda yüklemenin veya boşaltmanın yapıldığı ülke veya gönderenin esas işyerinin bulunduğu ülke ise bu ülkenin sözleşmeyle en sıkı ilişkili olduğu kabul edilir ve sözleşmeye bu ülkenin hukuku uygulanır. Tek seferlik çarter sözleşmeleri ve esas konusu eşya taşıma olan diğer sözleşmeler de bu madde hükümlerine tâbidir.
- (3) Hâlin bütün şartlarına göre eşyanın taşınmasına ilişkin sözleşmeyle daha sıkı ilişkili bir hukukun bulunması hâlinde sözleşmeye bu hukuk uygulanır.

3- CMR

- Karayolu ile Uluslararası Eşya Taşıma Sözleşmeleri Hakkında Konvansiyon
- 31.10.1995 ve sonrası
- Uluslararası Konvansiyonların Türkiye açısından Yürürlüğe girmesi
- AY m.90/5.fıkra
- BM –Avrupa Ekonomik Komisyonu-UNECE

Uygulama Şartları (1)

- Taşıma Sözleşmesinin Varlığı
- Taşımanın Bedel Karşılığında Yapılması
- Karayolu İle Taşıma
- Taşımanın Belirli Taşıtlarla Yapılması
- Taşınanın Eşya Olması
- **İstisna:** Uluslararası Posta Antlaşmaları Çerçevesinde Yapılan Taşımalar, Cenaze Taşınması, Ev Eşyası Taşınması
- Taşıyıcının Eşyayı Teslim Alacağı ve Teslim Edeceği Yerlerden En Az Birinin CMR Tarafı Devletin Ülkesi Sınırları İçinde Bulunması

Uygulama Şartları 2

- Eşyanın taşımaya alınma yeri ülkesi
- Varma yeri ülkesi
- Geçiş güzergahı ülkeleri
- Fiilen gerçekleşme ve sözleşmesel taahhütler
- Emir ve talimatlar ile sözleşmenin değişmesi
- Taşıma engeli hali

Uygulama Şartları 3

- Taşıma senedinin CMR uygulanmasında rolü
- Konvansiyona taraf olunmama durumu
- Senetle hukuk seçimi
- Senetle sorumluluk sınırları değişikliği

Uygulama Şartları-4

- Madde-2
- 1. Mal yüklü taşıt 14.cü madde hükümlerinin uygulandığı haller dışında yolun bir kısmında deniz, demiryolu, nehir, kanal veya havayoluyla yük boşaltılmadan taşındığı hallerinde de bu anlaşma taşımanın tümü için uygulanır.
- Ancak diğer taşıtlarla yapılan taşımalarda ortaya çıkan kayıp, hasar veya gecikmelerin, karayolu taşımacısının bir fiil veya ihmalden doğmayıp yüklerin diğer taşıtlarda taşınması sırasında ve nedeniyle oluşabileceği kanıtlanır ise, Karayolu taşıyıcısının sorumluluğu bu anlaşmaya göre, eğer sözkonusu diğer taşıtlar ile yükün taşınması için yasal koşullara uygun olarak o taşıt taşıyıcısı ile gönderen arasında bir sözleşme yapılmış sayılır ve o sözleşmeye konulması gelenekleşmiş hükümlere göre tain edilir.

Uygulama Şartları -5

- Ancak, konulmuş bu gibi koşulların bulunmaması hallerinde, karayolu taşıyıcısının sorumluluğu bu anlaşmaya göre tain edilir.
- 2. Eğer karayolu taşımacısı diğer taşıtlar ile de taşıma yapıyor ise, sorumluluğu bu maddenin 1.ci paragrafına göre tayin edilir. Ancak bu durumda, karayolu ve diğer taşıtlar ile taşıma yapan kimse iki ayrı kişi gibi işlem görür.

CMR'de Sorumluluk

- 6102 sayılı TTK büyük ölçüde CMR sorumluluk düzenini tesis etmiştir.
- CMR m.29 farklı ifadeler içermektedir.
- Zarar ve tazminat SDR çevirimi tarihi farklıdır.
- Faiz maddesi farklıdır.
- Özel menfaat tayini maddesi açıkça TTK'da yoktur. 853. ve 854. ile 857.maddelerden çıkarılmaktadır.

CMR'de Sorumluluk ve Tazminat

- CMR Konvansiyonu kapsamında nakliyecinin sorumluluk sınırı brüt kg. başına 8.33 SDR (Special Drawing Rights- 5 Temmuz 1978 tarihinde imzalanan protokolle, ilk sözleşmede kabul edilmiş olan 25 Germinal frank, 8.33 SDR.ye çevrilmiş ve bu birim Batı Avrupa ülkelerinin çoğundan kabul görmüştür.) olarak belirlenmiştir (CMR 23).
- Hak sahibi ödenecek tazminat için faiz isteyebilir. Yılda % 5 üzerinden hesap edilecek bu faiz, ödeme isteğinin yazılı olarak, taşımacıya gönderildiği tarihten başlar. Böyle bir istekte bulunulmamış ise, tahakkuk dava açıldığı tarihten itibaren yapılır (CMR 27).

4- MONTREAL Konvansiyonu

- Taşıma bedeli
- Hava aracı ile taşıma
- Yolcu, bagaj ve kargo taşınması
- Hava taşıma işletmesi tarafından yapılan ücretsiz taşımlar

Uluslararasılık-Montreal

- Kalkış ve varış yerleri ülkesinin Montreal'e taraf olması (m. 1 / 2)
- İkinci bir ülkede Duraklama yeri olması
- Müteakip taşımaların tamamının uluslararası olması (m. 1/3).
- Devletlerin taşınması (m.2/1)
- Posta taşımaları (m.2/2): Posta idaresi ile taşıyıcı arasında uygulanır. Posta idaresinden hizmet alanlara uygulanmaz.

Montreal'de Sorumluluk (m.17).

- Yolcunun ölümü veya yaralanması (hava aracının içinde – yükleme veya boşaltma sırasında)
- Kontrol edilmiş bagaj tahribi (Taşıyıcının sorumluluğu altında bulunduğu her zaman)
 - İstisna: Bagajdaki kusur, bagajdaki kalite ve standart bozukluğu ve nitelik.
- Kontrol edilmemiş bagajlarda ve kişisel eşyalarda kusur sorumluluğu
- 21 gün geçmesi veya taşıyıcının kabulü (Bagaj zayi karinesi)

Sorumluluk 2 – Kargo (m. 18)

- Hava yoluyla taşıma sırasındaki her türlü zarar
- Sorumluluktan kurtulma: a) Eşyanın niteliği ve eşyadaki kusur, b) Ambalaj kusuru, c) Savaş veya silahlı çatışma, d) Kamu otoritesinin faaliyeti.
- Hava yolu taşıması= Kargonun taşıyıcının sorumluluğu altında bulunan dönem
- Ancak sözleşmeyle kararlaştırılan kısmi kara, deniz veya iç su yolu ile taşıma kapsam dışındadır.
- Hava taşıyıcısı özel olarak anlaşılmamasına rağmen, başka bir yöntem kullanmışsa hava yolu ile taşıma sayılır.

Gecikme (m. 19)

- Bütün tedbirlerin alınması
- Tedbir almanın imkansız olması (kusur sorumluluğu)

Sorumluluk Sınırları

- 01.01.2020 İTİBARI İLE
- M. 21 Yolcunun ölümü ve yaralanması: 128.821 SDR
- M. 22 Gecikme, bagaj ve kargo sorumluluğu:
 - Yolcunun Gecikmesi: 5346 SDR
 - Bagajın zayi, hasar ve gecikmesi: 1288 SDR
 - Kargonun zayi, hasar ve gecikmesi: 22 SDR
- M.24 Limitlerin gözden geçirilmesi: 5 yılda bir.

Bildirim Süreleri (m. 31)

- Kontrol edilmiş bagajda hasar durumunda yetkili kişinin fark etmesinden itibaren derhal, en geç 7 gün içinde
- Kargo taşımacılığında 14 gün içinde
- Gecikme halinde ise, kargonun gönderilene teslim edilmesi gereken tarihten itibaren 21 gün içinde
- BİLDİRİM (ŞİKAYET) gönderilmelidir.
- Aksi takdirde Taşıyıcının kötü niyeti dışında hak düşer.

Müteakip Taşıma (m. 36)

- Birden çok taşıyıcı tarafından taşıma durumunda yolcu, bagaj veya kargoyu kabul eden her taşıyıcı Montreal Konvansiyonuna tabidir.
- Her taşıyıcı kendi nezaretindeki süreçten sözleşmenin tarafı sayılır.
- İlk taşıyıcının tüm süreci özel olarak üstlenmediği durumunda, dava sadece olayın meydana geldiği andaki taşıyıcıya açılır.
- İstisna: Bagaj ve kargo bakımından gönderen ve yolcu ilk taşıyıcı aleyhine, gönderilen ise son taşıyıcıa herhalde açabilir.

5- COTİF

- COTIF (Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Konvansiyonu)
- OTIF (Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Örgütü).
- HAT listesi: OTIF tarafından demiryolu taşımacılığı elverişli demiryolu hatları ve su yolları).
- EK-A CIV (Demiryolu ile gerçekleştirilen Uluslararası Yolcu Taşıma Sözleşmeleri hakkında birleşik kurallar).
- EK-B CIM (Demiryolu ile gerçekleştirilen Uluslararası Eşya Taşıma Sözleşmeleri hakkında birleşik kurallar).
- EK-C RID (Demiryolu ile gerçekleştirilen Uluslararası Tehlikeli Eşya Taşımacılığı Kuralları).
- 4 TANE DAHA EK ANLAŞMA VARDIR. ANCAK BUNLAR DEMİRYOLU İŞLETMELERİNİN İLGİLENDİRMEKTEDİR.

Uygulama Şartları

- 1. İki tarafı COTIF ülkesi olan taşıma sözleşmeleri: İşletme merkezi, tarafların yerleşim yeri, taşıma güzergahı dikkate alınmaksızın emredici uygulama.
- 2. Varma veya gönderme yeri ülkelerinden herhangi birinin COTIF'e taraf olması ve COTIF'in seçilen hukuk olması
- 3. Tekbir sözleşme ile karayolu veya iç su yolu taşımacılığının demiryolu ile birlikte yapılması halinde
- Aynı işletmeci tarafından işletilen komşu ülke taşımalarına uygulanmaz.

HAMULE SENEDİ

- Demiryolu ile Uluslararası Eşya Taşıma Sözleşmesi ile Birleşik Hükümler (CIM) açısından da hamule senedi kıymetli evrak niteliğine sahip olmayıp, bu belge bir ispat senedi olarak düzenlenmiştir (CIM m.12).
- CIM m. 6 paragraf 2'de taşıma sözleşmesinin hamule senediyle belgeleneyeceği ortaya konulmuş; ancak, hamule senedinin yokluğunun, düzensizliğinin veya kaybının CIM kurallarının uygulanmasını etkilemeyeceği belirtilmiştir. Dolayısıyla gerek taşıma sözleşmesinin kurulmasında, gerekse CIM'in uygulama alanı açısından hamule senedinin kurucu fonksiyonu yoktur.
- Avrupa Birliği açısından, gümrük için zorunludur.
- Uluslararası taşıma birliklerinin önerdiği ve basmakta olduğu özel formatı vardır. Elektronik ortamda düzenlenebilir.

Sözleşme Serbestisi

- Güzergah
- Taşıma Süresi
- Masraflar ve ödenmesi
- Ek külfetlerle taşıyıcının sorumluluğunun artması

Zayi, Hasar ve Gecikme Sorumluluğu

- Taşıyıcı, teslim almadan teslim etme anına kadar olan süreçte meydana gelecek zayi ve hasardan ve ayrıca taşıma süresinin aşılmasından sorumludur.
- Eşyanın ilgisinin kusuru, talimatları ve mücbir sebep sorumluluktan kurtulma genel sebepleridir.
- Taşıyıcı ayrıca açık vagonda taşıma, ambalaj kusuru, eşyanın niteliğı ve kusuru sebepleriyle sorumluluktan kurtulabilir.

Tazminat

- Zayi ve hasarda kg. başına 17 SDR
- Gecikmede taşıma bedelinin 4 katı
- Sözleşmede kararlaştırılmışsa daha yüksek sınır geçerli
- Kasıt veya pervasız hareket halinde sınırsız sorumluluk geçerlidir.

Taşıma Süresi (CIM m. 16)

- Taraflarca özel anlaşma yapılmamışsa, tam vagon yüklerde 12 saat içinde taşımaya başlamak ve her 400 km. 24 saatte katetmek.
- Kısmi vagon yüklerde ise, 24 saatte taşımaya başlamak ve 200 km. 24 saatte katetmek.
- Eğer güzergah konusunda anlaşma yoksa, en kısa güzergahtan hesaplama yapılır.
- Demiryolu raylarındaki açıklık farklılığı, deniz veya iç su geçişleri veyahutta demiryolu bağlantısızlıkları taşıyıcıya ekstradan süre ekleme hakkı verir.
- Pazar ve resmi tatil günlerinde süre duru. Mücbir sebepler süreyi uzatır.

7- Navlun Sözleşmelerinde Sorumluluk

- Lahey – Visby Kurallarına taraf olma ve buna göre TTK hükümlerinin hem Ulusal, hem de Uluslar arası navlun sözleşmelerinde uygulanması gereği.
- Konişmentoya Müteallik Kaideler olması
- Navlun sözleşmesi ile ayrışma halleri

Elverişsizlikten Sorumluluk

- M.1141, taşıyan geminin denize- yola ve yüke elverişli durumda “bulunmasını” sağlamakla yükümlüdür.
- Elverişsizlik zararlarından sorumluluk 2.fıkrara açıkça yer almaktadır.
- M.932 ile öngörülen elverişlilik kıstasları donatan ve taşıyan için yükümlülük teşkil etmektedir.

TTK m.1178 ve devamı hükümleri

- Yükümlülük -1178 ve 1179-sorumluluk
- Sorumluluktan kurtulmada kusur-1179
- Teknik kusurda sorumsuzluk-1180
- Kusursuzluk ve uygun illiyet bağı karinelerinden yararlanarak sorumluluktan kurtulma sebepleri m.1182 ile sayılan sebepler.
- Sınırlı sorumluluk m.1186
- M.1187 sınırlı sorumluluğun kalkması.

8- Bir Kısmı veya Tamamı Denizde Yapılan Uluslararası Eşya Taşımacılığı Sözleşmeleri Hakkında BM Konvansiyonu ROTTERDAM Kuralları

- Bir kısmı denizde geçen tüm taşımalar
- Kombine taşımalar ve deniz taşımaları
- Konişmento değil taşıma sözleşmesi
- Yükleme değil teslimden teslim
- Freight forwarderler için ağır yük değil kurtuluş

Uygulama Şartları

- Ücret karşılığında yapılan her türlü eşya taşama sözleşmesi (ve sefer charterlarında) uygulanır
- Malın alınma yeri veya yükleme limanı yahut malın teslim yeri veya boşaltma yeri taraf devlet ülkesinde ise (ön koşul: malın alınma yeri ve teslim yeri veya malın yükleme limanı ve boşaltma farklı ülkelerdeyse uygulanır).
- Geminin, taşıyıcının ifa yardımcılarının, gönderenin, yükleyenin, gönderilenin veya başkaca bir ilgilinin vatandaşlığı veya yerleşim yerinin önemi yoktur.
- Liner (layner) taşımacılık dışında istisnaen uygulanır: (a) Taraflar arasında geminin bir bölümünün veya tamamının kullanılmasına ilişkin herhangi bir charter partı veya sözleşmesinin bulunmaması ve (b) Taşıma belgesi veya elektronik taşıma kaydının bulunması halinde uygulanır.

Zayi, Hasar ve Gecikmeden Sorumluluk (m. 17)

- Süreç (teslim almadan teslim etmeye kadar) sorumluluğu
- Kusur sorumluluğu (m. 18'de sayılan ifa yardımcıları, gemi adamları, çalışanlar vs. kişilerin kusurlarından kendi kusuru gibi sorumludur).
- Sorumluluktan kurtuluş özel sebepleri (m. 17/3 a-o).

Tazminat (m.59, 60)

- Her bir paket başına 875 SDR veya brüt kg başına 3 SDR. (2 SDR 666,67 SDR)
- Seçme yetkisi malın ilgisindedir, hangisi yüksekse onu tercih edecektir.
- Konteyner, palet vb. taşıma üniteleri kullanıldığında içine konulan paketler veya yükleme üniteleri paket sayılacaktır.
- Gecikme halinde ortaya çıkacak zararlardan, geciken yük için kararlaştırılan yol parasının 2,5 katı ücretle sorumluluk söz konusudur.
- Hem ziya hasar hem de gecikme bir arada ise, ziya hasar limitleri uygulanır.

Zamanaşımı (m. 62)

- 1. Üzerinden iki yıl geçtikten sonra, işbu Konvansiyon çerçevesindeki bir yükümlülüğün ihlalinden doğan talepler veya ihtilaflarla ilgili olarak hiçbir adli işlem veya tahkim işlemi başlatılamaz.
- 2. İşbu maddenin 1. fıkrasında bahsedilen süre, taşıyanın yükleri teslim ettiği veya yüklerin teslim edilemediği durumlarda veya yüklerin bir bölümünün teslim edildiği durumlarda, yüklerin teslim edilmiş olması gereken son gün başlayacaktır. Bu sürenin başladığı tarih süreye dahil değildir.
- 3. İşbu maddenin 1. fıkrasında belirtilen sürenin sona ermiş olmasına bakılmayarak, herhangi bir taraf, bir savunma olarak veya diğer tarafın iddia ettiği bir alacak talebinden mahsup etmek amacıyla iddiasını dayanak alabilir.

Elverişlilik ölçütü

- Taşıyan, deniz seferinden önce, deniz seferinin başında ve deniz seferi sırasında bu sorumlulukları taşıyacaktır.
 - Gemiye sefere elverişli hale getirme ve sefere elverişli halde tutmak;
 - Gemiye gereken mürettebat, ekipman ve erzakla donatmak ve mürettebat, ekipman ve erzakla donatılmış halde tutmak,
 - Yüklerin içinde taşındığı geminin ambarlarını ve diğer tüm kısımlarını ve taşıyanın tedarik ettiği yüklerin içinde veya üzerinde taşındığı konteynerlerin teslim alınmaya, taşınmaya ve korunmaya uygun ve güvenilir hale getirmek, bu halde tutmak.

- Teşekkürler
- Dr. Turkey Özdemir
- turkay@turkayozdemir.com
- www.turkayozdemir.com
- 0532 651 98 15